

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/14/2022
Identifikačné číslo spisu:	9521100149
Dátum vydania rozhodnutia:	18.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:9521100149.14

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Jany Kostolanskej, JUDr. Pavla Farkaša, JUDr. Petra Štífta a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. pre prečin nepriamej korupcie spolupáchateľstvom podľa § 20, § 336 ods.1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 18. januára 2024 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky v zastúpení zástupcom špeciálneho prokurátora proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2022, sp. zn. 1 To 8/2021 a podľa § 384, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku takto

rozhodol:

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2022, sp. zn. 1To/8/2021, a konaním, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 319, § 321 ods. 1 písm. d), § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 20, § 336 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020, a to v prospech obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M..

Napadnutý rozsudok sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), rozsudkom z 21. októbra 2021, sp. zn. 4T/6/2021, uznal obžalovaných Ing. W. X. a Mgr. R. M. za vinných zo spolupáchateľstva

obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 20, § 329 ods.1, ods.3 Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 odsek 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to špecializovaný trestný súd uložil obžalovaným nasledovné tresty:

Obžalovanému Ing. W. X. podľa § 329 odsek 3 s prihliadnutím na § 34 odsek 5 písm. a), § 36 písm. j), § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov (jedenásť), na výkon ktorého ho podľa § 48 ods.4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 56 ods.1 s prihliadnutím na § 57 ods.1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 50.000,-Eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods.3 Trestného zákona stanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) mesiacov. Nakoniec obvinenému podľa § 76 ods.1 a § 78 ods.1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Obžalovanému Mgr. R. M. podľa § 329 odsek 3 s prihliadnutím na § 34 odsek 5 písm. a), § 36 písm. j), § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov (desať), na výkon ktorého ho podľa § 48 ods.4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 56 ods.1 s prihliadnutím na § 57 ods.1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 40.000,-Eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods.3 Trestného zákona stanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Nakoniec obvinenému podľa § 76 ods.1 a § 78 ods.1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie do výrokov o vine a treste obžalovaní Ing. W. X. a Mgr. R. M. a rovnako tak prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v neprospech obidvoch obžalovaných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) na podklade odvolania obidvoch obžalovaných rozsudkom z 23. marca 2022, sp. zn. 1To/8/2021, výrokom pod bodom I.) podľa § 321 ods.1 písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 21. októbra 2021, sp. zn. 4T/6/2021 a na základe § 322 ods.3 Trestného poriadku uznal obžalovaných Ing. W. X. a Mgr. R. M. za vinných z prečinu nepriamej korupcie spolupáchateľstvom podľa § 20, § 336 ods.1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to najvyšší súd uložil obžalovaným nasledovné tresty:

Obžalovanému Ing. W. X. podľa § 336 odsek 1 s poukazom na § 34 odsek 5 písm. a), § 36 písm. j), § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 trest odňatia slobody vo výmere 22 mesiacov (dvadsaťdva), na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 336 ods.1, § 56 ods.1 a § 57 ods.1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 20.000,-Eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods.3 Trestného zákona stanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov.

Obžalovanému Mgr. R. M. podľa § 336 odsek 1 s poukazom na § 34 odsek 5 písm. a), § 36 písm. j), § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov (dvadsať), na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 336 ods.1, § 56 ods.1 a § 57 ods.1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 16.000,-Eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods.3 Trestného zákona stanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) mesiacov.

Najvyšší súd súčasne uvedeným rozsudkom vo výroku pod bodom II.) podľa § 319 Trestného poriadku

odvolanie prokurátora zamietol.

Vyššie uvedený rozsudok najvyššieho súdu bol prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky doučený 5. apríla 2022.

Dňa 7. septembra 2022 podal proti vyššie uvedenému rozsudku najvyššieho súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky v zastúpení zástupcom špeciálneho prokurátora (ďalej len prokurátor) dovolanie v neprospech obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M., v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Podaným dovolaním mal za to, že právoplatným rozsudkom z 23. marca 2022, sp. zn. ITo/8/2021, najvyšší súd nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia všeobecnej ako aj osobitnej časti Trestného zákona, najmä § 8, § 336 ods. 1, § 329 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, a teda pochybil, keď preukázané konanie Ing. W. X. a Mgr. R. M. právne posúdil ako prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020.

V písomnom odôvodnení podaného dovolania argumentoval nasledovne (doslovné znenie s výnimkou opravy odsúdený/í - obvinený/í):

Trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona sa dopustí každý, kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok. Z predmetného znenia skutkovej podstaty pritom vôbec nevyplýva a teda Trestný zákon nevyžaduje, aby páchatelom mohla byť iba osoba, ktorá sama obstaráva vec všeobecného záujmu, alebo ktorá sa sama podieľa na obstarávaní vecí všeobecného záujmu. Vyžaduje sa iba to, aby páchatel vyžiadala alebo prevzala úplatok v súvislosti s takýmto obstarávaním a to znamená aj s fyzickým obstarávaním vecí inou osobou. Inak povedané, zákonným znakom tohto korupčného trestného činu podľa § 329 Tr. zák. nie je napríklad žiadanie alebo prijatie úplatku páchatelom „pri“ alebo „v rámci“ obstarávania vecí všeobecného záujmu a tiež ani „pri svojom“ obstarávaní, ale musí ísť o to, aby sa tak stalo v súvislosti s touto činnosťou ako takou. Neznamená to teda, že priamo páchatel musí obstarávať vec všeobecného záujmu. Uvedená argumentácia nachádza oporu aj v aktuálnej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR (uznesenia pod sp. zn.: 5 Tost 15/2020 z 15. apríla 2020, 5 Tost 37/2020 z 24. augusta 2020, 5 Tost 28/20 zo 14. júla 2020, 2 Tost 3/2020 z 13. februára 2020, alebo rozsudok Špecializovaného trestného súdu pod sp. zn. PK-2T/26/2020 zo dňa 4. decembra 2020).

Podľa § 329 Tr. zák. je trestným aj také konanie, keď páchatel v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu prijme úplatok aj pre inú osobu. Ide o špecifickú situáciu, ktorá domnelo navodzuje dojem, že ide o pomoc pri páchaní trestnej činnosti, avšak táto skutková podstata je priamo právne vyjadrená, a preto ide o priame páchatelstvo, ako je tomu aj pri iných skutkových podstatách. Príkladom možno uviesť trestný čin „účasť sa samovraždy“ podľa § 154 Tr. zák., kde taktiež priamo uvedená skutková podstata postihuje „pomoc“ ako samostatný trestný čin, nie iba účasť na trestnom čine iného páchatela. Rovnako tak aj trestný čin podnecovania podľa § 337 Tr. zák. je svojou povahou de facto návodom na spáchanie trestného činu.

Rovnako možno konštatovať, že v samotnom ustanovení § 329 Tr. zák. (ale i § 328 Tr. zák.) je aj vývinové štádium trestného činu (príprava) povýšená na dokonaný trestný čin. Ide o situáciu, pri ktorej samotná žiadosť o úplatok alebo pokiaľ si páchatel „dá sľúbiť úplatok“ je povýšená na dokonaný trestný čin (ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní zákonník II. § 140 - 421, Komentář. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 2887). Opätovne je potrebné uviesť, že je nerozhodné, či k úplatku dôjde bez predchádzajúcej ponuky, alebo sľubu, a to či pred obstaraním vecí všeobecného záujmu, počas jej priebehu, alebo až dodatočne (ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní zákonník II. § 140 - 421, Komentář. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 2887).

Mám za to, že zákonom požadovaná súvislosť (u páchatel'a, ktorý nie je zároveň aj obstarávateľom veci) je zachovaná vyžiadáním úplatku v mene obstarávateľ'a, resp. v rámci skutočne preukázateľného určitého existujúceho vzťahu páchatel'a k obstarávateľovi. Ak by tento vzťah neexistoval a páchatel' by od počiatku takto konal s preukázateľným úmyslom tento vzťah pred osobou požiadanou o úplatok len klamlivo predstierať a uviesť ju v prepojení úplatku s protislužbou (obstaraním veci všeobecného záujmu) do omylu, išlo by už o trestný čin podvodu. Podstatnou je teda subjektívna stránka s akou sa pácha uvedený trestný čin na strane páchatel'a - požadovateľ'a, príp. prijímateľ'a úplatku a vzhľadom na párovnosť a zrkadlovú prepojenosť tohto špecifického druhu trestnej činnosti medzi oboma korupčnými stranami, je smerodajná (samozrejme v prípade, že nejde o podvod) aj subjektívna stránka podplácajúceho, teda osoby, ktorá úplatok ponúka, či dáva.

V posudzovanom prípade bola táto subjektívna stránka obvinených celkom jednotná a obidvom korupčným stranám bolo zrejmé, že úplatok je žiadaný-sľúbený, resp. prijatý-poskytnutý nie iba za vyvinutie vplyvu na vec obstarávajúcu osobu (riaditeľ'a KÚFS JUDr. L.. V.), ale za samotné obstaranie veci, tj. zrušenie predbežného opatrenia vytvárajúceho blokáciu nehnuteľného majetku a teda, že je úplatok, resp. jeho časť aj určená tejto vec obstarávajúcej osobe. Preukazuje to evidentne skutkové zistenie premietnuté aj do skutkovej vety napadnutého rozsudku a to, že obvinenými vyžiadané a prevzaté peňažné prostriedky v celkovej sume 200.000 Eur, sa mali rozdeliť v sumách po 50.000 Eur medzi osoby Mgr. R.. M. a Ing. W.. X., JUDr. A.. A. a JUDr. L.. V. a preukazuje to aj výpoveď podplácajúceho D. Bočkaya, ktorý peniaze dával v presvedčení, že smerujú k riaditeľovi KÚFS JUDr. L.. V., s ktorým sa v tejto veci aj osobne predtým stretol. Subjektívna stránka osoby JUDr. L.. V. a jeho konkrétna vedomosť o korupčnej „operácii“ by pritom nemala mať relevantný vplyv na posúdenie trestnej zodpovednosti obvinených Mgr. R.. M. a Ing. W.. X.. Nie je totiž akceptovateľné, aby o posúdení trestnosti činu páchatel'a nerozhodovalo jeho vlastné objektívne konanie a vlastná subjektívna stránka, ale úmysel a vnímanie veci inou treťou osobou.

V prípade obvinených tieto preukázateľne nemali podvodnícky úmysel a nežiadali ani úplatok pre seba za to, že využijú svoj vplyv na pôsobenie voči riaditeľovi KÚFS. Konali od počiatku v mene osoby kompetentnej na rozhodovanie o predbežnom opatrení a s touto osobou - riaditeľom KÚFS mali aj reálny a existujúci vzťah, resp. si tento vzťah za týmto účelom aj vypracovali (za využitia inej osoby - JUDr. A.) do použiteľnej kvality. Dokonca predmetné obstarávanie veci s riaditeľom KÚFS osobne predjednávali a tiež zrealizovali jeho stretnutie s dotýčným podnikateľom, od ktorého bol úplatok žiadaný a prevzatý. Navyše riaditeľ'a KÚFS aj oboznámili so skutočnosťou, že existuje podnikateľ s problémom, ktorý je ochotný sa finančne odmeniť a neskôr po prevzatí úplatku aj JUDr. V. vyčlenili podiel z úplatku. Samotný fakt, že riaditeľ KÚFS ako skutočný obstarávateľ veci všeobecného záujmu sa v rozhodujúcom okamihu odmietol na korupcii podieľať a podiel na úplatku prevziať, dokonanie predmetného zločinu obžalovanými žiadnym spôsobom neanulovalo.

V danej súvislosti zadefinovania osoby JUDr. L.. V. ako osoby obstarávateľ'a veci všeobecného záujmu je potrebné zopakovať, že ako prvostupňový súd, tak aj odvolací súd správne vyhodnotil právomoc a príslušnosť riaditeľ'a KÚFS na konanie a aj prípadné rozhodovanie o predbežnom opatrení a to aj v čase po jeho vydaní a aj jeho prípadnom potvrdení odvolacím orgánom. Umožňuje mu to zákon s poukazom na § 50 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní v spojitosti s § 5 ods. 3 písm. j) bod č. 6 zákona č. 333/2011 o orgánoch štátnej správy v oblastiach daní, poplatkov a colníctva a potvrdzuje to aj preukázaná prax KÚFS, keď v prípade potreby vyplývajúcej z konkrétneho prípadu nie je pre riaditeľ'a KÚFS, ktorý predbežné opatrenie vydal, nemožné urobiť úkon, ktorý inak patrí do pôsobnosti daňových úradov a to aj zrušenie predbežného opatrenia na základe pominutia dôvodu, pre ktorý bolo uložené.

V doterajšom trestnom konaní ustálený skutok obvinených je teda namieste hmotnoprávne posúdiť ako čin priamych páchatel'ov - spolupáchateľ'ov obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 20 k § 329 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, ktorí v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo pre inú osobu, ako aj pre seba, vyžiadali a prijali úplatok.

Pokiaľ ide o kľúčové kritérium právneho posúdenia predmetného skutku odvolacím súdom, tj.

preukázaná súčinnosť s osobou, ktorá obstarávala vec všeobecného záujmu (JUDr. V.), považujem za potrebné poukázať na nasledovné. Súčinnosť úplatok vyžadujúcej, resp. úplatok preberajúcej osoby s osobou, ktoré je reálnym obstarávateľom „kupovanej protislužby“ nie je priamo vyžadovaná skutkovou podstatou predmetného trestného činu podľa § 329 Tr. zák. ako jej kvalifikačný moment. Nevyplyva ako z gramatického, tak ani z logického výkladu daného ustanovenia. Takáto súčinnosť teda nemôže byť vyžadovaná ako konštitutívna podmienka naplnenia zákonných znakov trestného činu prijímania úplatku.

Ak však pripustíme, že v rámci praxou vyžadovanej právnej istoty by mala byť určitá „súčinnosť“ medzi osobami prijímateľa úplatku a obstarávateľa veci všeobecného záujmu prítomná, otázkou bude rozsah a kvalita tejto súčinnosti. Ani v napadnutom rozhodnutí opakovane citovaný judikát z dávnejšieho obdobia (R32/1987) neurčuje parametre, ktoré použil odvolací súd vo svojom rozhodnutí a to, že sa predpokladá nielen aktívna participácia a osobná zainteresovanosť osoby obstarávajúcej veci všeobecného záujmu na korupčnom konaní ostatných osôb, ale aj jej vedomosť o tom, že tieto konajú korupčne. Pritom vyššie uvedený judikát (pôvodne Nejvyššího soudu ČSR zo dňa 24. júna 1986) uvádza k vyžadovanej súčinnosti iba to, že konanie osoby prijímajúcej alebo vyžadujúcej úplatok by pre potrebu správnej kvalifikácie ako trestného činu prijímania úplatku nemalo byť nezávislé na osobe obstarávajúcej vec všeobecného záujmu. V prípade obvinených pritom bolo jednoznačne ustálené, že určitá konkrétna súčinnosť medzi osobami Mgr. R.. M. a Ing. W.. X. na jednej strane a osobou JUDr. L.. V. (príp. aj priamo participujúcim JUDr. A. A.) existovala. Obvinený Ing. W.. X. vyvolal prvé stretnutie s JUDr. L.. V., na ktorom ho oboznámil s požiadavkou podnikateľa F.. A. na odblokovanie majetku a jeho ochoty sa za to finančne odmeniť (časť skutku: „...spoločne so svojim nadriadeným JUDr. A. A....sa stretol ... s riaditeľom Kriminálneho úradu finančnej správy JUDr. L. V.... a po objasnení stavu veci a upovedomení JUDr. V. o tom, že konateľ F. A. má problémy v súvislosti s blokádu nehnuteľného majetku spoločnosti A., s. r. o., a potreboval by pomôcť, pričom prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie jeho žiadosti...“), neskôr pred vyžiadanim konkrétneho úplatku obvinení Ing. W.. X. a Mgr. R.. M. zorganizovali v predmetnej záležitosti osobné stretnutie priamo medzi podnikateľom F.. A. a JUDr. L.. V. (časť skutku: „...na tomto stretnutí JUDr. V. a Mgr. K. E., námestník na úseku colnej a daňovej kriminality KÚFS oznámili F. A., že predbežné opatrenie na blokádu majetku spoločnosti A., s. r. o., je možné zrušiť na základe preukázania záväzku spoločnosti voči tretej osobe...“) a napokon obvinení Ing. W.. X. a Mgr. R.. M. aj vyčlenili rovnocennú časť peňažného úplatku pre JUDr. L.. V., o čom ho osobne informovali (časť skutku: „...odovzdal obžalovanému Mgr. M. peňažné prostriedky v celkovej sume 200.000,- Eur, ktoré sa mali rozdeliť v sumách po 50.000,- Eur medzi obvinených Mgr. M. a Ing. X., JUDr. A. A. a JUDr. L. V....). Takto preukázanú súčinnosť pritom možno považovať za dostačujúcu na naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., ako aj dostačujúcu na doteraz v moderných podmienkach uplatňovanú súdnu prax.

V nastolenom prípade preto nemôže ísť o trestný čin nepriamej korupcie, keďže obvinení neprijali úplatok preto, že budú vplyvať na inú osobu, pričom by jednali bez jej súčinnosti (R 32/1987). Dokazovaním bol totiž preukázaný opak, a to, že konali aj v súčinnosti s touto osobou, čo rezultuje aj zo skutkovej vety dovolaním napadnutého rozsudku.

K veci je potrebné podotknúť, že hoci sa skutkovo skutočne nepodarilo ustáliť, že by JUDr. L.. V. finančnú odmenu žiadal, tzn. v danom kontexte úplatok vopred očakával a vedel o konkrétnom úplatku (konkrétnej forme, sume úplatku a jednoznačnej ochote podnikateľa A. v určenom mieste a čase úplatok poskytnúť), skutkovo je preukázané, že o všeobecnom záujme podnikateľa finančne sa odmeniť vedomosť mať musel (časť v rozsudku skonštatovaného skutku: „...po objasnení stavu veci a upovedomení JUDr. V. o tom, že konateľ F. A. má problémy v súvislosti s blokádu nehnuteľného majetku spoločnosti A., s. r. o., a potreboval by pomôcť, pričom prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie jeho žiadosti...“). V tejto súvislosti nemôže ostať bez povšimnutia aj vedomosť o stave veci u JUDr. A. A., ktorý totožné inkriminované stretnutia a informácie vnímal jednoznačne, keď vypovedal, že: „...dohadoval som to stretnutie s pánom V., tá prvá informácia bola taká, že všetci, ktorí teda nejakým spôsobom sú do toho zaenvalvovaní, budú odmenení...“, alebo že chcel vyhovieť požiadavke svojho kolegu X., pričom nepopiera, „...že tam bola aj tá motivácia tej finančnej odmeny.“ Táto skutočnosť bola potvrdená aj právoplatným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn.

7T/3/2021 zo dňa 27. mája 2021, ktorým bol JUDr. A. A. po uzavretí dohody o vine a treste uznaný vinným za vecne identický skutok, pričom jeho konanie bolo posúdené ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

Napokon je nutné uviesť, že vymedzený skutok kladený za vinu odsúdeným je nesprávne právne posúdený ako trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona aj z hľadiska toho, že nenapĺňa všetky vyžadované zákonné znaky tam uvedenej skutkovej podstaty. Konkrétne ide o zákonný znak vymedzujúci titul prevzatia úplatku, ktorý je striktnie viazaný iba na uplatnenie vplyvu pôsobiaceho na výkon právomoci, tzn. normatívne upravenej aktivity osoby - obstarávateľa. Vyžaduje sa teda iba korupčné pôsobenie nepriame, ktoré úplatok nesmeruje k osobe obstarávateľa, ale tento zostáva iba medzi podplácajúcim a „vybavovačom“ a úplatkom sa „kupuje“ iba samotné vybavenie veci páchatelom u inej osoby, ktorá v rámci určitého vzťahu (už nekorupčného) až vec fakticky obstaráva. Teda aj z tohto dôvodu nemôže ísť v posudzovanom prípade o nepriamu korupciu v zmysle § 336 Trestného zákona (účinného v čase spáchania skutku), keďže obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. nežiadali a neprijali úplatok určený svojej osobe za to, že oni vyvinú vplyv, ktorým sa bude pôsobiť na výkon právomoci riaditeľa KÚFS, ale za samotné finálne obstaranie veci v prospech podplácajúceho, a teda v mene osoby, ktorá vec obstaráva. Navyše bol úplatok vyžiadaný a prijatý aj priamo pre osobu riaditeľa KÚFS JUDr. L. V., ktorému jeho časť vyčlenili a informovali ho o tom. Úplatkom sa teda nekupoval len určitý vplyv na obstarávateľa veci, ale aj samotný úkon jej obstarania.

S poukazom na všetky vyššie opísané skutočnosti prokurátor mal za to, že skutok, tak ako bol ustálený rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.marca.2022 pod sp. zn. 1To/8/2021 mal byť u oboch obvinených hmotnoprávne posúdený ako iný trestný čin, a to ako obzvlášť závažný zločin prijímanie úplatku podľa § 329 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona spáchaný spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Z tohto dôvodu došlo preto vyššie označeným rozsudkom k nesprávnemu právnomu posúdeniu zisteného skutku, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor potom navrhol, aby najvyšší súd ako súd dovolací podľa rozsudkom § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach § 8, § 336 ods. 1 a § 329 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v prospech obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. a súčasne podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a s poukazom na § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu prokurátora sa obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. vyjadrili prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Adriána Kuceka v písomnom podaní z 9. novembra 2022. V písomnom odôvodnení podaného vyjadrenia argumentovali nasledovne (doslovné znenie s výnimkou opravy odsúdený/í - obvinený/í):

Vo vzťahu k dovolaním napadnutému rozhodnutiu je potrebné v prvom rade uviesť, že najvyšší súd zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu prioritne s poukazom na to, že zaujal odlišné stanovisko k právnej kvalifikácii skutku. Toto stanovisko odôvodnil v podstate tým, že z vykonaných dôkazov nevyplynula jednoznačná situácia, že by JUDr. V. v akomkoľvek momente prijal, žiadal alebo si dal sľúbiť úplatok tak ako to vyplýva z dikcie ustanovenia § 329 Trestného zákona. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť, nebola preukázaná súčinnosť s osobou, ktorá obstarávala vec všeobecného záujmu. V predmetnej trestnej veci nebola nielen preukázaná akákoľvek angažovanosť osoby obstarávajúcej vec všeobecného záujmu (JUDr. V.) na korupčnej aktivite iných osôb, ale ani vedomosť tejto osoby o tom, že iné osoby konajú korupčne v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu. Najvyšší súd uzavrel, že za takéhoto skutkového stavu potom v žiadnom prípade nemožno hovoriť o tom, že by obvinení konali v súčinnosti s JUDr. V., čo je základná hmotnoprávna podmienka na vyvedenie trestnej zodpovednosti voči nim za trestný čin podľa § 329 Trestného zákona.

Obvinení preto napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu považovali za vecne správne a zákonné. Na druhej strane obvinení dovolanie generálneho prokurátora vyhodnotili ako neopodstatnené, a to z týchto dôvodov:

Z obsahu dovolania vyplýva, že generálny prokurátor na jednej strane konštatuje, že súčinnosť osoby obstarávajúcej vec všeobecného záujmu s osobami, ktoré konajú korupčne, sa nevyžaduje ako kvalifikačný znak trestného činu podľa § 329 Trestného zákona, na druhej strane však toto tvrdenie súčasne spochybňuje tým, že kladie otázku na determinovanie parametrov takejto „súčinnosti“. V danej súvislosti upriamuje pozornosť na judikát (R32/1987), ktorého právna veta bola najvyšším súdom citovaná v napadnutom rozhodnutí. Generálny prokurátor naznačuje, že najvyšší súd nesprávne posúdil obsah citovaného judikátu, najmä tam prezentované právne úvahy. V danej súvislosti potom spochybňuje právny záver najvyššieho súdu tou argumentáciou, že v citovanom judikáte sa k vyžadovanej súčinnosti uvádza iba to, že pre právnu kvalifikáciu skutku ako trestného činu prijímania úplatku nemôže byť konanie osoby prijímajúcej alebo vyžadujúcej úplatok nezávislé na osobe obstarávajúcej vec všeobecného záujmu. Pokiaľ generálny prokurátor uvádza, že určitá konkrétna súčinnosť medzi odsúdenými a JUDr. V. existovala, ide o mylné tvrdenie, resp. nesprávnu interpretáciu právnej vety citovaného judikátu. Takáto súčinnosť sa totiž vyžaduje v súvislosti s korupčným správaním obvinených a v žiadnom prípade nie v súvislosti s uplatňovaním vplyvu obvinených na osobu obstarávajúcu vec všeobecného záujmu. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že medzi obvineným 1, JUDr. A. A. a JUDr. V. došlo k stretnutiu, na ktorom mu bola prezentovaná vec predbežného opatrenia na majetok spoločnosti A., s.r.o. a požiadavka F. A. na poskytnutie určitej konkrétnej pomoci v danej veci. Spôsob komunikácie obvinených s JUDr. V. ako osobou, ktorá slovami generálneho prokurátora, mala byť obstarávateľom „kupovanej protislužby“, v žiadnom smere vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemožno označiť inak ako uplatňovanie vplyvu obvineného 1 a JUDr. A. s cieľom vyhovieť požiadavke F. A..

Argumentácia generálneho prokurátora o tom, že JUDr. V. bol upovedomený o úplatku, a teda že mal vedomosť alebo bol uzrozumený o korupčnom konaní obvinených, je ničím nepodložené skutkové tvrdenie, ktoré má za cieľ vziať JUDr. V. do korupčnej schémy a naznačiť jeho súčinnosť tak, aby to zodpovedalo právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu podľa § 329 Trestného zákona. Z výpovede svedka JUDr. V. vyplynul jednoznačný záver, že o korupčnom konaní obvinených nič vopred nevedel, a v momente, kedy získal takúto vedomosť, tak aktivity obvinených jasne odmietol a dištancoval sa od nich (str.23,24,27 zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 9.7.2021). Výpoveď JUDr. V. o uvedených okolnostiach potvrdzuje aj svedok JUDr. A. (zápisnica z hlavného pojednávania zo dňa 9.7.2021). Zo skutočnosti, že o korupčnom konaní obvinených vedel JUDr. A., nemožno automaticky vyvodzovať záver, že takúto vedomosť mal aj JUDr. V.. Argumentácia generálneho prokurátora v naznačenom smere, ktorú sa snaží podporiť aj právoplatným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 27. mája 2021, sp.zn. 7T/3/2021, je ničím nepodložená hypotéza.

V danej súvislosti však stojí za pozornosť, že generálny prokurátor podal dovolanie vo veci obvinených až po tom, čo JUDr. A. neuspel s návrhom na obnovu konania, pri ktorom argumentoval práve napadnutým rozhodnutím. Zostáva na dnes nezodpovedanou otázkou, či by generálny prokurátor podal dovolanie vo veci obvinených, pokiaľ by JUDr. A. uspel s obnovou konania. Bez ohľadu na uvedené, sa javí argumentácia generálneho prokurátora (hoci v skutočnosti sú to právne úvahy špeciálneho prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky) v súvislosti s posúdením rozdielnosti znakov trestného činu podľa § 329 Trestného zákona a trestného činu podľa § 336 Trestného zákona, pomerne prekvapivá. Z rozhodovacej činnosti Úradu špeciálnej prokuratúry sú odsúdeným známe minimálne dve rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu (rozsudok z 25.8.2021 sp.zn. 5T/82014 (správne 5T 8/2021), rozsudok z 26.05.2021 sp.zn. 14T/6/2021), kedy prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry predložil, alebo akceptoval návrh dohody o vine a treste pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona, pričom zo skutkovej vety týchto rozsudkov vyplýva, že sa jednalo o skutkovo obdobné prípady ako je prejednávaný prípad.

Pokiaľ generálny prokurátor na jednej strane akcentuje na existenciu stretnutí obvineného 1, JUDr. A. a JUDr. V., ako osoby obstarávajúcej vec všeobecného záujmu, pričom týmto chce zdôrazniť angažovanosť JUDr. V. v korupčnom konaní obvinených a potvrdiť jeho „súčinnosť“, tak je potrebné zdôrazniť, že práve naopak tieto stretnutia boli platformou na ktorom základe uplatňovali svoj vplyv na

JUDr. V. Uvedené stretnutia boli vyvolané na podklade intervencie JUDr. A. a obvineného 1. Z povahy veci je potom celkom prirodzené, že obvinení hľadali spôsob a formu komunikácie, ktorou by účinne intervenovali na JUDr. V., avšak bez akéhokoľvek náznaku korupcie. Znak „pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa svojím vplyvom“ v ustanovení § 336 Trestného zákona predpokladá, že páchatel' má možnosť pôsobiť na verejného činiteľa v dôsledku svojho postavenia, vzťahu (napr. preto že je jeho nadriadeným, známym, príbuzným a pod.)

Zo znenia a systematiky Trestného zákona (v časti podstatnej pre túto prejednávajúcu vec) je zrejmé, že zákonodarcia prejavil vôľu oddeliť trestné činy prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona a nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona. Ide o dve samostatné a odlišné skutkové podstaty, kde každá z nich má svoje špecifiká. Zásadná odlišnosť je najmä v tom, ako správne konštatoval aj najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, že pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona je nutná zainteresovanosť osoby obstarávajúcej vec všeobecného záujmu, jej aktivita, napríklad i vo vzťahu k prípadným ďalším páchatel'om, ktorí konajú či už podľa jej priamych pokynov alebo požiadaviek vzťahujúcich sa ku konkrétnemu úplatku za konkrétnu protislužbu alebo konajú určitým korupčným spôsobom, pričom táto osoba má o tom nespochybniteľne vedomosť, súhlasí s tým alebo je s tým uzročená. V danom prípade sa tak nestalo, a ako už bolo uvedené vyššie, JUDr. V. konal vo veci bez poznatkov o korupčnom konaní obvinených a na základe vplyvu obvineného 1 a JUDr. A., ktorý bol s ním v kamarátskom vzťahu.

Trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona je de facto špeciálnym ustanovením vo vzťahu k trestnému činu prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona (rovnako ako aj volebná korupcia - § 336a Trestného zákona), kedy rozvíja, resp. detailnejšie špecifikuje ďalší spôsob korupčného správania, ktoré naplňa znaky trestného činu, pričom stále ide o skutkovú podstatu logicky súvisiacu s korupciou, avšak konkrétny spôsob jej spáchania má určité odlišnosti od trestného činu prijímania úplatku. Základný rozdiel spočíva v tom, že subjektom nepriamej korupcie môže byť len osoba, ktorá koná korupčne (priamo alebo cez sprostredkovateľa príjme úplatok), a ktorá musí byť odlišná od osoby obstarávajúcej vec všeobecného záujmu, vo vzťahu ku ktorej uplatňuje svoj vplyv a tak pôsobí na výkon jej právomoci. Tento vplyv uplatňuje bez akéhokoľvek korupčného správania (poskytnutím úplatku alebo inej nenáležitej výhody), tak ako tomu bolo v tomto prípade. Naproti tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 329 Trestného zákona musí byť súčasťou korupčného správania aj osoba obstarávajúca vec všeobecného záujmu, ktorá v tejto súvislosti aktívne koná alebo má poznatky o korupčnej aktivite ostatných páchatel'ov, tak ako to uzavrel najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí. Obvinení na rozdiel od JUDr. V. nemali žiadnu rozhodovaciu právomoc vo vzťahu ku požiadavke, ktorú prezentoval F. A.. Riešenie tejto situácie, bez toho, aby mohli garantovať výsledok, potom nastalo len uplatnením ich vplyvu na JUDr. V. z titulu kamarátskeho vzťahu, ktorá skutočnosť, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, nebola v konaní sporná.

S poukazom na vyššie uvedené skutkové a právne dôvody obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol.

Obvinený Mgr. R. M. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ivana Mojžiša predložil k podanému dovolaniu ďalšie vyjadrenie z 15. januára 2024. V písomnom odôvodnení vyjadrenie argumentoval nasledovne (doslovné znenie s výnimkou opravy odsúdený/i-obvinený/i):

Vo vzťahu ku skutočnosti, že podanie označené ako dovolanie generálneho prokurátora podpísala osoba označená na podaní ako JUDr. Ladislav Masár konajúci a podpisujúci (V.Z.) je sporným, či označované zmocnenie zodpovedajúce konaniu zástupcu v zastúpení osoby zastúpeného mohlo byť legálne odvodzované zo v súčasnosti platnej právnej úpravy Zákona o prokuratúre č. 153/2001 Z. z. (ďalej len v texte ako ZoP).

ZoP v § 16 b) upravuje tzv. osobnú pôsobnosť generálneho prokurátora, teda vymedzuje, v ktorých veciach musí konať osobne bez možnosti zastúpenia v konaní s podpisovaním pri úkonoch v daných

veciach.

Ustanovenie §16b ZoP je špeciálnym ustanovením ku ustanoveniam § 16, ktoré vymedzuje originálnu pôsobnosť generálneho prokurátora plynúcu vo vzťahu ku Najvyššiemu súdu.

I keď ustanovenie § 9 ZoP a zmocňovacie ustanovenie § 16b (druhá veta) dovoľuje vo veciach, v ktorých nevykonáva generálny prokurátor osobnú pôsobnosť, aby na základe interného aktu alebo individuálneho úkonu iného poveril aby v jeho mene konal, neobsahuje konsolidované znenie interného právneho aktu generálneho prokurátora Príkaz č. 2/2021 v znení jeho zmien a doplnkov pojednávajúcim o aprobačných oprávneniach také zmocnenie, ktoré by oprávňovalo konať v mene generálneho prokurátora ďalšie osoby ako výlučne osobu špeciálneho prokurátora, ku oprávneniu ktorého podľa § 55d ods. 1 ZoP vznikla zákonná delegovaná pôsobnosť vo veciach, v ktorých bola založená pôsobnosť úradu špeciálneho prokurátora v trestnom konaní.

Z daného potom v intenciách legality výkladu vyplýva, že úkon spadajúci pod originálnu pôsobnosť vo vzťahu ku Najvyššiemu súdu nebolo možné platne vykonať v zastúpení špeciálneho prokurátora ďalšou osobou prokurátora, ktorý konal v zastúpení špeciálneho prokurátora, pretože takúto osobu neoprávňovalo osobitné zmocnenie, ktoré by plynulo z aprobačných oprávnení Generálneho prokurátora z internej úpravy a súčasne zákonné zmocnenie podľa § 24 OZ neumožňuje substituovať oprávnenia zastúpeného na tretiu osobu bez súhlasu zastúpeného, ktorý by takýto prejav musel vyjadriť všeobecne interným aktom alebo individuálnym úkonom.

Nič na tomto závere nemení ani skutočnosť, že špeciálny prokurátor vlastnou internou úpravou zmocnil v zákonom delegovanej pôsobnosti konať a podpisovať svojich podriadených, medzi ktorých nesporne patrí aj JUDr. Masár, pretože aprobačné oprávnenia delegovanej právomoci nemôžu zhojiť nedostatok zákonného zmocnenia prenosu originálnej právomoci, ktorých úprava aprobačných oprávnení nevymedzovala oprávnenia iných osôb ako k tomu poverených uskutočňovať konanie a podpísanie v mene generálneho prokurátora vo vzťahu ku úkonom a konaniam na Najvyššom súde SR.

Preto konanie a písomné podanie v mene generálneho prokurátora adresované Najvyššiemu súdu mal právo v mene generálneho prokurátora vykonávajúceho originálnu pôsobnosť voči osobitne tomuto adresátovi uskutočniť v zastúpení bez k tomu osobitného zmocnenia alebo poverenia len a výhradne špeciálny prokurátor prípadne prvý námestník generálneho prokurátora bez možnosti alebo práva postúpenia pôsobnosti na iné osoby.

Skutočnosťou podstatnou pre rozsah posudzovania dovolacích dôvodov je okolnosť, že dovolanie uplatnil len zástupca generálneho prokurátora, ktorého účinky spôsobujú založenie právomoci dovolacieho súdu skúmať výhradne a striktné dôvody, ktoré sú uplatnené v dovolacom návrhu viazaného na uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd viazaný konečným a nemenným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa.

Dovolací súd preto nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení a preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám inak interpretovať.

Dovolateľ koncentroval svoj obsah dovolacieho návrhu do vymedzenia ťažiska svojho brojenia, v ktorom tvrdí, že napadnutým rozsudkom súdu druhej inštancie, došlo ku nesprávnemu právnemu posúdeniu vo variante, že ustálený skutok na základe správne zisteného skutkového stavu bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný nesprávne, keď normatívne znaky konania páchatel'ov zodpovedajú znakom iného prísnejšieho trestného činu.

Svoj názor dovolateľ majoritne oprel o úvahu:

- že páchatelom trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. (bez diferenciácie, či ide o § 329 ods. 1 alebo § 329 ods. 2 Tr. zák.) môže byť akákoľvek osoba, bez toho, že by sama obstarávala vec všeobecného významu, alebo ktorá sa spolupodieľa na príprave podkladov pre rozhodovaciu právomoc naplňajúcu parametre veci všeobecného významu, a tiež
- súčinnosť úplatok vyžadujúcej, resp. preberajúcej osoby s osobou disponujúcou právomocou na uskutočňovanie veci všeobecného významu nie je normatívnym znakom a preto ani priamo vyžadovaná skutkovou podstatou trestného činu podľa § 329 Tr. zák. ako jej kvalifikačný moment,
- z čoho odvodzuje záver, že ku naplneniu skutkovej podstaty prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. môže dôjsť konaním akéhokoľvek páchatela, ktorá si v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu žiada, prijme alebo dá sľúbiť úplatok.

Takýto výklad by poprel zásady ústavnoprávnej istoty a predvídateľnosti zásahom do zásady nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (z ustanovenia čl. 49 Ústavy SR a § 8 Tr. zák.), čo nie je možné pre nedostatok materiálnej formulácie trestnosti riešiť sprísnene extenzívnym výkladom zákona alebo analógie dotvárania normatívu trestnosti.

Formuláciou „svojim vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby“ uvedeniu v § 336 ods. 1 ods. 2 Tr. zák. je potrebné vykladať tak, že ide o uplatňovanie vplyvu páchatela zásadne smerujúcu ku zneužitiu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia.

Pokiaľ preto z rozhodnutia 2To/11/2015 uverejňovaného ako R49/2017 plynie, že trestný čin nepriamej korupcie je špeciálnym ustanovením ku priamej korupcii, potom je nevyhnutné definovať jasné rozlišovacie kritérium pre prioritovanú aplikáciu špeciálneho ustanovenia § 336 ku všeobecnému § 329 Tr. zák.

Tým rozlišujúcim kritériom posudzovaných skutkových podstát je okruh okolností, za akých je naplnený objektívny znak oboch podstát (sľúbenie, vyžiadanie, prevzatie) nenáležitej výhody, teda úplatku, v konkrétnych súvislostiach, ktoré definujú rozličnú subjektívnu stránku konania posudzovaných podstát.

Definičným markantnom ako kritériom pri § 329 Tr. zák. je preukázanie bezpodmienečnej súvislosti medzi obstarávanou vecou a prijímateľom, ktorá zodpovedá vzájomnému integrálnemu prepojeniu medzi osobami prijímateľa úplatku s osobou na výkon právomoci sa má úplatkom podplácajúceho pôsobiť.

Tu zdôrazňujeme v zásade nesporné skutkové zistenia súdu, z ktorých pri konkrétnej aplikácii vychádzali v tom pre posúdenie veci určujúcim obsahu, že nebola v konaní preukázaná žiadna korupčná aktivita osôb (svedok V. a svedok E.), ktorým patrila právomoc rozhodovať v danej záležitosti, keď tieto osoby na osobnom stretnutí s uplácajúcim len poradili ako by sa vec zákonne dala riešiť, ale nepožadovali za vec úplatok.

Je potrebné nad rámec úvah o konaní páchatelov konštatovať, že kvalifikačne, pokiaľ by korupčné konanie bolo preukázané osobám V. a E., títo by museli byť postihovaní podľa § 329 ods. 2 ako verejní činitelia.

Pretože sa skutkovo nepreukázala možná trestná zodpovednosť osôb, na ktorých právomoc sa malo úplatkom pôsobiť a ktorým osobám súd bezo sporu uveril a tým ustálil skutkové zistenia, a preto na ich základe potom súd nemohol pristúpiť ani ku takému skutkovému zisteniu, ktoré by zodpovedalo ustáleniu vzájomnej integrálnej súčinnosti osôb páchatelov s osobami svedkov, že v predmete veci všeobecného záujmu tretej osoby (uplácajúceho) konali vo vzájomnom korupčnom úmysle obstarávania veci.

Z obsahu bezpečne zistených skutkových zistení vyplynulo, že svedok V. a jemu podriadený E. nad rámec vysvetlenia uplácajúcemu na osobnom stretnutí nevyvinuli žiadnu aktivitu smerujúcu ku

korupčnému správaniu, a preto ani nepodložená úvaha uplácajúceho, že pri odovzdávaní úplatku tento mal byť rozdeľovaný na 4 časti, nemôže spôsobiť iné skutkové závery.

Je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ by mala byť správna dovolateľom ponúkaná interpretácia znakov § 329 ods. 1 (§ 329 ods. 2 je neprípustný pre osobitosť subjektu), potom by ustanovenie § 336, §336a, § 336b boli obsolentnými skutkovými podstatami.

Tomuto záveru nepriamo zodpovedá aj rozhodnutie dovolacieho senátu 1 Tdo V/8/2017 z 22.2.2018 a 1 Tdo V/13/2017.

Obvinený preto dôvodne namieta, že dovolateľ sa domáha, aby dovolací súd zásadne inak hodnotil odvolacím súdom jednoznačne ustálený skutkový stav, keď sa domáha aby dovolací súd inak hodnotil skutkový záver o „neexistencii zistenia súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu“, ktorá bola otázkou hodnotenia vykonaných dôkazov, z ktorých vyplynulo, že odsúdení zásadne nekonali v súvislosti s predmetom rozhodovacej právomoci v korupčnej súčinnosti s osobou, do ktorej právomoci sa malo ovplyvňovaním zasiahnuť.

Podľa názoru obvineného, pokiaľ by dovolací súd pristúpil ku posudzovaniu právneho názoru ponúkaného na opis skutku, musel by zároveň prehodnocovať skutkové závery v určujúcich otázkach nielen o neexistencii súvislosti konania páchatel'ov, ale tiež o neexistencii subjektívnej stránky páchatel'ov vo vzťahu ku požiadavke realizovanej bez korupčnej aktivity a vedomosti k osobám, ktoré mali právomoc o veci všeobecného záujmu rozhodovať.

Treťou zásadnou zmenou hodnotenia dôkazov by muselo byť zistene korupčného chovania svedka V., prípadne svedka E., bez konania ktorých by nebolo možné prehodnocovať existenciu súčinnosť i medzi páchatel'mi a svedkami vedenými spoločným korupčným motívom.

Spoločne pokiaľ nezvratne patria otázky ustaľovania existencie či neexistencie:

- 1) súvislosti medzi prijatím úplatku a pôsobením na rozhodovaciu právomoc potom príčinná súvislosť je rozlišujúcim motívom, ktorým mal byť namiesto priateľského vplyvu úplatok,
- 2) neexistencia súčinnosti páchatel'ov s korupčným chovaním svedka/ov,
- 3) korupčného motívu páchatel'ov ku svedkovi,

nemôže dovolací súd sa dopracovať k iným právnym záverom na už inak správne zistený skutkový stav inak ako spôsobom, že by neprípustne prehodnocoval dôkazy len návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, ktorých vykonávanie sa však dovolateľ nedomáhal pre svoju podporu zmeny právneho posúdenia.

Pokiaľ nadriadený súd prikáže podriadenému súdu, akým spôsobom má zmeniť (prehodnotiť) posudzovanie dôkazov (kreovanie spôsobu hodnotenia dôkazov), čo je v rozpore so zásadou bezprostrednosti (podstatne judikoval II. ÚS 245/2023 z 24.10.2023).

Na základe uvedeného sa obvinený Mgr. R. M. domáhal, aby dovolací súd postupom podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie zamietol.

K procesnej námietke obvineného Mgr. R. M. (dovolanie podané oprávnenou osobou) sa prokurátor vyjadril v písomnom podaní zo 17. januára 2024, v ktorom aprobáciu a podpísanie dovolania zástupcom špeciálneho prokurátora JUDr. Ladislavom Masárom odôvodnil s poukazom na články 3, 5 písm. a) bod 1 a 7 príkazu generálneho prokurátora č.2/2021 a článok 4 ods.1 príkazu špeciálneho prokurátora č.1/2021, keďže v predmetnej veci bol špeciálny prokurátor JUDr. Daniel Lipšic vylúčený rozhodnutím generálneho prokurátora z 19. marca 2021, č. k. VI/1 Spr 228/21/1000-2.

Po predložení veci 22. novembra 2022 najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne

preskúmal dovolanie prokurátora spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň najvyšší súd zistil, že bol daný dôvod dovolania uvedený v návrhu a boli splnené podmienky na jeho podanie, a preto vo veci určil termín verejného zasadnutia (§383 Tr. por.).

Na prejednanie podaného dovolania predseda senátu určil termín verejného zasadnutia na 28. septembra 2023 o 10.00 hod. Zvolený obhajca obidvoch obvinených JUDr. Adrián Kucek najskôr požiadal o zrušenie tohto termínu v dôsledku kolízie s iným termínom trestného konania (25.8.2023). Potom, čo predseda senátu presunul uvedený termín na 13.00 hod. (12.9.2021), aby tak zabránil kolízii, zvolený obhajca JUDr. Adrián Kucek predsedovi senátu oznámil (21.9.2023), že obvinený Mgr. R. M. mu v dovolacom konaní vypovedal plnú moc. Zvolený obhajca JUDr. Adrián Kucek bol predsedom senátu poučený podľa § 43 ods.2 Tr. por., že svoje povinnosti si je povinný plniť vo vzťahu k obvinenému Mgr. R. M. až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom (25.9.2023). Následne advokát JUDr. Róbert Bockanič predložil plnú moc na zastupovanie obvineného Mgr. R. M. a požiadal o odročenie verejného zasadnutia (26.9.2023). Zvolený obhajca JUDr. Róbert Bockanič bol predsedom senátu rovnako poučený s poukazom na právne závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2008, sp. zn. 4 To 2/2008, ktoré boli publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 4/2010 (26.9.2023). Následne obvinený Ing. W. X. v deň konania verejného zasadnutia prostredníctvom obhajcu JUDr. Adriána Kuceka podal 28. septembra 2023 o 12.34 hod. mailom námietku zaujatosti voči predsedovi senátu JUDr. Jurajovi Klimentovi s tým, že na verejné zasadnutie, ako už bolo uvedené vyššie, sa bez akéhokoľvek ospravedlnenia nedostavil, pričom obvinený Mgr. R. M. na základe vyhlásenia v písomnej forme (z 27.9.2023) predloženého jeho obhajcom súhlasil s vykonaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. O vznesenej námietke zaujatosti bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu z 28. septembra 2023, sp. zn. 2 Tdov 14/2022, tak, že JUDr. Juraj Kliment, sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 14/2022, pričom sťažnosti obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. najvyšší súd uznesením zo 7. novembra 2023, sp. zn. 1TdoVS 2/2023 podľa § 193 ods.1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Vzhľadom na existenciu obavy z opätovného zmarenia verejného zasadnutia boli obidvom obvineným ustanovení aj náhradní obhajcovia (23.10.2023), pričom vo veci boli určené ďalšie termíny verejného zasadnutia na 23. a 30. novembra 2023. Obhajca JUDr. Adrián Kucek požiadal o zrušenie termínu verejného zasadnutia určeného na 30. novembra 2023 z dôvodu kolízie termínov (27.10.2023). Asistentom predsedu senátu bol obhajca JUDr. Adrián Kucek upovedomený, že tento termín je len náhradný pre prípad zmarenia prvého z nich. Na verejné zasadnutie určené na termín 23. novembra 2023 sa zase nedostavil obvinený Mgr. R. M., pričom obhajca JUDr. Róbert Bockanič oznámil, že obvinený Mgr. R. M. bol hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici v N. v dôsledku úrazu, ktorý mal utrpieť deň predtým pri páde zo schodov s tým, že výslovne nesúhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti a žiadal o odročenie verejného zasadnutia. Naopak obvinený Ing. W. X. písomným prehlásením z 20. novembra 2023 súhlasil s vykonaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Z uvedeného dôvodu 23. novembra 2023 bolo verejné zasadnutie prerušené do 30. novembra 2023 za účelom zistenia zdravotného stavu obvineného Mgr. R. M.. Zo šetrenia vykonaného asistentom predsedu senátu bolo zistené, že obvinený Mgr. R. M. sa dostavil na pohotovostnú službu sám, pričom po vykonaní následnej diagnostiky v rámci hospitalizácie od 22. novembra 2023 bol konštatovaný záver o tzv. vyklbení driekového stavca, ktorý bol sprevádzaný bolesťami s následkom típnutia a slabosti dolných končatín, čo si vyžadovalo medikamentóznú a infúznú terapiu. Rovnako bolo zistené, že predmetný zdravotný stav nemal parametre uvedené v § 120 ods.2 Tr. por., pričom z vyjadrenia ošetrojúceho lekára vyplýva, že obvinený ho neinformoval o prebiehajúcom trestnom konaní a s tým spojením predvolaním na verejné zasadnutie. Z vyjadrenia odboru zdravotnej starostlivosti GR ZVJS, o ktoré požiadal predseda senátu vyplýva, že zdravotný stav obvineného Mgr. R. M. mu bránil v účasti na

verejnom zasadnutí, pričom odbor zdravotnej starostlivosti sa takpovediac vyhol odpovedi v súvislosti so splnením zákonných podmienok uvedených v § 120 ods.2 Tr. por. Na termín prerušeného verejného zasadnutia 30. novembra 2023 sa okrem hospitalizovaného obvineného Mgr. R. M. (tentokrát nesúhlasil s konaním v neprítomnosti) rovnako nedostavil ani obvinený Ing. W. X., a to opätovne bez akéhokoľvek ospravedlnenia. V jeho prípade predseda senátu požiadal príslušnú súčasť polície o jeho predvedenie, avšak bez kladného výsledku, keďže obvinený sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval a na telefonický kontakt prostredníctvom mobilného čísla nereagoval. Vzhľadom k tomu predseda senátu uznesením z 30. novembra 2023, sp. zn. 2 TdoV 14/2023 podľa § 70 ods.1 Tr. por. uložil obvinenému poriadkovú pokutu vo výške 300 Eur, voči ktorému obhajca obvineného podal sťažnosť, o ktorej iným senátom najvyššieho súdu nebolo doposiaľ rozhodnuté.

Následne predseda senátu určil ďalšie termíny verejného zasadnutia na 14. decembra 2023 a 18. januára a 1. februára 2024. Obvinený Ing. W. X. predvolanie cestou pošty neprevzal a rovnako tak sa mu nepodarilo doručiť predvolanie prostredníctvom polície, ktorá sa o to pokúsila opakovane, keďže v mieste trvalého pobytu sa nezdržoval a na telefonický kontakt zo strany polície opäť nereagoval. Z rovnakého dôvodu sa nepodarilo príslušnej súčasti polície (OR PZ W.) obvineného Ing. W. X. predviesť na vyššie uvedený termín verejného zasadnutia na rozdiel od obvineného Mgr. R. M., ktorý si predvolanie jednak prevzal, bolo mu políciou doručené a rovnako bol políciou na termín verejného zasadnutia 14. decembra 2023 predvedený. Na termín verejného zasadnutia určeného na 14. decembra 2023 sa bez riadneho ospravedlnenia nedostavil ani obhajca obvineného JUDr. W. X. JUDr. Adrián Kucek, ktorému predseda senátu podľa § 70 ods.1 Tr. por. uložil poriadkovú pokutu 500,- Eur, voči ktorému tento obhajca podal sťažnosť, o ktorej iným senátom najvyššieho súdu nebolo doposiaľ rozhodnuté.

Keďže obvinený Ing. W. X. opakovane nerešpektoval príkazy a vedome maril vykonanie dovolacieho konania, čím bol daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., predseda senátu 14. decembra 2023 podľa § 73 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 380 ods.1 Tr. por. per analogiam vydal na obvineného Ing. W. X. príkaz na zatknutie.

Zo správy OR PZ W., odboru kriminálnej polície z 12. januára 2024 vyplývalo, že po obvinenom Ing. W. X. bolo 14. decembra 2023 vyhlásenie pátranie a systém prešiel do SIS2 (Schengenské pátranie). V procese pátrania boli vykonané previerky na adrese jeho trvalého pobytu, kde bola vyťažená jeho manželka K. X., ktorá o jeho pobyte nemala žiadnu vedomosť a nevedela na neho poskytnúť žiaden kontakt. Šetrením u susedov bolo zistené, že obvineného Ing. W. X. už dlhšiu dobu nevideli. Do prípadu boli zavedené aj osoby konajúce v prospech PZ s negatívnym výsledkom. V procese pátrania bolo zistené, že obvinený Ing. W. X. používa, resp. používal mobilné číslo XXXX XXX XXX, pričom následne na základe zisťovania prevádzkových a lokalizačných údajov boli zistené roamingové údaje V.+V., ktoré prináležia A. P. S.. Zo správy NÚ Interpol Bratislava napokon bolo zistené, že Interpol B. potvrdil, že obvinený Ing. W. X. 29. novembra 2023 o 8.21 hod. na osobnom motorovom vozidle Škoda Superb čiernej metalízy s EČ: A. XXXTC cez hraničný prechod A. vstúpil na územie A. P. S., pričom na uvedené územie vstupoval aj v minulosti, a to 11. novembra 2022 na osobnom motorovom vozidle s EČV: W. XXXDH cez hraničný prechod X. W..

Vzhľadom k tomu konajúci senát dovolacieho súdu na neverejnom zasadnutí konanom 17. januára 2024 dospel k záveru, že v trestnej veci vedenej proti obvinenému Ing. W. X. boli splnené zákonné podmienky na konanie proti ušlému, pričom predseda senátu následne opatrením zo 17. januára 2024, sp. zn. 2 TdoV 14/2022, podľa § 360 s použitím § 358 ods.1 Tr. por. rozhodol, že trestné konanie proti obvinenému Ing. W. X. sa vykoná ako proti ušlému. Zároveň na tomto neverejnom zasadnutí konajúci dovolací senát rozhodol, že o námietke zaujatosti voči predsedovi senátu a členom senátu, ktorú obvinený Mgr. R. M. vzniesol 15. januára 2024 s poukazom na § 32 ods.6 Tr. por. nebude konať, keďže táto nebola vznesená bezodkladne a namietal ňou len procesný postup súdu (naviac údaje o jeho zdravotnom stave prezentoval jeho v tom čase zvolený obhajca JUDr. Róbert Bockanič ako to vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 23. novembra 2023).

Na verejnom zasadnutí konanom 18. januára 2024 obhajcovia JUDr. Adrián Kucek a JUDr. Ivan Mojžiš predložili písomné podania obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M., v ktorých výslovne požiadali, aby verejné zasadnutie bolo vykonané v ich neprítomnosti. Vzhľadom k tomu po porade konajúceho dovolacieho senátu bolo rozhodnuté o tom, že verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. s tým, že následne predseda senátu vo vzťahu k obvinenému Ing. W. X. zrušil vyššie uvedené opatrenie o konaní proti ušlému a rovnako tak príkaz na jeho zatknutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí v plnom rozsahu zotrval na podanom dovolaní a jeho dôvodoch. Rovnako na svojich vyjadreniach k podanému dovolaniu zotrvali zvolení obhajcovia obvinených JUDr. Adrián Kucek a JUDr. Ivan Mojžiš, ktorý modifikoval svoj návrh tak, že dovolanie prokurátora navrhol v prvom rade odmietnuť podľa § 382 písm. b) Tr. por., keďže bolo podané neoprávnenou osobou. Náhradní obhajcovia Mgr. Martin Berec (za obvineného Ing. W. X.) a JUDr. Viera Kubicová v zastúpení JUDr. Stanislavom Jakubčíkom (za obvineného Mgr. R. M.) sa k vyjadreniam zvolených obhajcov len pripojili.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 369 ods.2 písm. a) Tr. por. a k návrhu na procesný postup podľa § 382 písm. b) Tr. por.

Podľa článku 5 písm. a) príkazu por. č. 2/2021 z 29. januára 2021 Generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len generálneho prokurátora), ktorým sa upravili aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky špeciálny prokurátor vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry, schvaľuje a podpisuje v zastúpení generálneho prokurátora v bode 1 - dovolania a ich späťvzatie v konaní pred dovolacím súdom.

Podľa článku 24 odsek 1 toho istého príkazu generálny prokurátor splnomocnil špeciálneho prokurátora, aby služobným predpisom upravil aprobačné oprávnenia v Úrade špeciálnej prokuratúry.

K zmene uvedených ustanovení nedošlo ani neskorším príkazom generálneho prokurátora por. č. 7/2021 z 3. mája 2021, ktorým sa menil a dopĺňal príkaz č. 2/2021.

Podľa článku 1 odsek 2 sa príkazom špeciálneho prokurátora por. č. 2/2021 z 30. júla 2021, ktorým sa upravili aprobačné oprávnenia na Úrade špeciálnej prokuratúry doplnil príkaz generálneho prokurátora por. č. 2/2021 z 29. januára 2021 v znení príkazu por. č. 7/2021 z 3. mája 2021.

Podľa článku 2 písm. a) toho príkazu špeciálny prokurátor schvaľuje a podpisuje vo veciach, ktoré patria do jeho pôsobnosti, v zastúpení generálneho prokurátora, v bode 2 - dovolania v trestných veciach a späťvzatie v konaní pred dovolacím súdom.

Podľa článku 3 prvá veta tohto príkazu písomnosti počas neprítomnosti špeciálneho prokurátora podpisuje zástupca špeciálneho prokurátora.

Rozhodnutím generálneho prokurátora z 19. marca 2021, č. k. IV/1 Spr 228/21/1000-2 bol špeciálny prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Daniel Lipšic, LL.M. vylúčený z konania a rozhodovania v trestných veciach evidovaných na Úrade špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v bode 3 - pod sp. zn. VII/1 Gv 155/20/1000 proti obvinenému JUDr. A. A. a spol.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací senát dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora zo 7. septembra 2022 v trestnej veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. aprobované a podpísané dočasne povereným zástupcom špeciálneho prokurátora JUDr. Ladislavom Masárom bolo podané oprávnenou osobou, keďže špeciálny prokurátor v predmetnej trestnej veci bol vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Pri predmetnom úkone bol zástupca špeciálneho prokurátora priamo zastupujúcim vedúcim

funkcionárom, ktorý bol oprávnený zastúpiť špeciálneho prokurátora pri podpise dovolania, podávaného v zastúpení generálneho prokurátora, na ktorý ho zmocňuje článok 5 písm. a) bod 1. príkazu generálneho prokurátora por. č. 2/2021, ktorým sa upravujú aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Aprobácia a podpísanie dovolania generálneho prokurátora pritom nepatrí medzi osobnú pôsobnosť generálneho prokurátora v zmysle § 16 b zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Naopak na základe tohto ustanovenia zákona, druhá veta, je daná možnosť, že vo všetkých ostatných prípadoch môže generálny prokurátor poveriť prokurátora, aby konal v jeho mene. Toto poverenie je zhmotnené práve do príkazu generálneho prokurátora por. č. 2/2021, ktorým sa upravujú aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky a do ďalšej vnútornej právnej úpravy prokuratúry, v ktorých je upravená možnosť zmocnenia iného prokurátora k úkonom prislúchajúcim zase špeciálnemu prokurátorovi.

Pokiaľ ide o samotného špeciálneho prokurátora, hoci v príkaze generálneho prokurátora por. č. 2/2021 nie je upravená priamo pôsobnosť zástupcu špeciálneho prokurátora, je úplne logické a legitímne za účelom základného zabezpečenia riadneho chodu úradu, aby v prípade jeho neprítomnosti písomnosti a podania podpisoval jeho zástupca, resp. ním určený vedúci prokurátor (napr. riaditeľ odboru, vedúci oddelenia v jeho priamej riadiacej pôsobnosti atď.), ak generálny prokurátor nerozhodne inak. V predmetnej trestnej veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. pritom generálny prokurátor nerozhodol inak. Zároveň podľa článku 24 ods. 1 generálny prokurátor v príkaze stanovil, že špeciálny prokurátor služobným predpisom upraví aprobačné oprávnenia v Úrade špeciálnej prokuratúry.

Toto zmocňovacie ustanovenie na podpisovanie písomností a úkonov je osobitne upravené v príkaze špeciálneho prokurátora por. č. 2/2021, ktorým sa upravujú aprobačné oprávnenia na Úrade špeciálnej prokuratúry, ktoré v článku 3 upravuje priamo neprítomnosť špeciálneho prokurátora a poverenie, že počas neprítomnosti špeciálneho prokurátora písomnosti podpisuje zástupca špeciálneho prokurátora. Súčasne je treba poukázať aj na ustanovenie § 55e ods. 2 zákona o prokuratúre, podľa ktorého špeciálny prokurátor riadi a kontroluje činnosť prokurátorov Úradu špeciálnej prokuratúry a ostatných osôb určených na plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry. Na plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry je špeciálny prokurátor oprávnený vydávať príkazy a pokyny, ktoré sú záväzné pre všetky osoby určené na plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry.

Samozrejme pojem „neprítomnosť“ z logiky veci nemožno vykladať reštriktívne iba ako určitú momentálnu fyzickú neprítomnosť vedúceho prokurátora na pracovisku, ale aj ako jeho dovolenku, práceneschopnosť, príp. aj absenciu jeho osoby v konaní vo veci z dôvodu jeho vylúčenia z konania (§ 52 ods. 1, ods. 3 zákona o prokuratúre), čo nastalo práve vo veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M..

Vo vzťahu k tejto procesnej námietke napokon dovolací senát rezumuje, že dovolanie generálneho prokurátora zo 7. septembra 2022 v trestnej veci obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. patriacej do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu a tým aj do pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry (§ 55b zákona o prokuratúre) bolo podpísané a podané na to určeným a príslušným vedúcim prokurátorom v rámci Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Úplne na záver vo vzťahu k návrhu obhajcu obvineného Mgr. R. M., ktorým sa domáhal rozhodnutia o podanom dovolaní podľa § 382 písm. b) Tr. por. považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že takýto procesný postup je možný len na verejnom zasadnutí bez preskúmania veci. V posudzovanej trestnej veci už bolo ale podané dovolanie meritórne preskúmané na verejnom zasadnutí, z ktorého dôvodu by mohlo byť iba zamietnuté podľa § 392 Tr. por., i keď v tomto prípade len z procesných dôvodov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods.1 písm. i) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením,

ktoré vo veci urobili súde prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť a ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu k skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený/prokurátor v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, teda dovolací súd správnosť použitej kvalifikácie je oprávnený konfrontovať výlučne so znením skutku. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Ako už bolo vyššie uvedené, nie je pritom v rámci dovolacieho prieskumu pri dotknutom dôvode dovolania podstatné hodnotenie dôkazov vo vzťahu ku kritickej okolnosti, ale to, či skutková veta umožňuje vyvodiť jednoznačný kvalifikačný záver podľa samotného jej znenia (tento prieskumný aspekt najvyšší súd v predmetnej veci aj vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti chronicky zdôrazňuje).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom dovolací súd dospel k týmto záverom:

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), rozsudkom z 21. októbra 2021, sp. zn. 4T/6/2021, uznal obžalovaných Ing. W. X. a Mgr. R. M. za vinných zo spolupáchateľstva obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 20, § 329 ods.1, ods.3 Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 odsek 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 na tom skutkovom základe, že

po vzájomnej dohode a za vzájomnej súčinnosti v presne nezistenej dobe od polovice roka 2018 do 14. novembra 2018 v A. a C., po tom ako na základe daňovej kontroly u daňového subjektu A., s.r.o. A., IČO: XX XXX XXX, za zdaňovacie obdobie január 2016 až december 2016 Kriminálny úrad finančnej správy dňa 23. júna 2017 pod č. 1086153/2017 vydal rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia, ktorým zablokoval nehnuteľný majetok spoločnosti A., s.r.o., v presne nezistenom čase v letných mesiacoch roku 2018 obžalovaný Mgr. M. na základe žiadosti konateľa tejto obchodnej spoločnosti F. A., ktorý chcel dosiahnuť zrušenie uvedeného predbežného opatrenia, oslovil s touto požiadavkou obžalovaného Ing. X., v tom čase príslušníka Slovenskej informačnej služby, ktorý následne spoločne so svojím nadriadeným JUDr. A. A., v tom čase riaditeľom sekcie vnútornej bezpečnosti Slovenskej informačnej služby, sa stretol v reštaurácii C. T. na ul. A. X v A. s riaditeľom Kriminálneho úradu finančnej správy (ďalej „KÚFS“) JUDr. Ľ. V., ktorý vydal predmetné predbežné opatrenie a po objasnení stavu veci a upovedomení JUDr. V. o tom, že konateľ F. A. má problémy v súvislosti s blokáciou nehnuteľného majetku spoločnosti A., s.r.o. a potreboval by pomocť, pričom prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie jeho žiadosti, sa dohodli na stretnutí s F. A. a koncom letných mesiacov, v presne nezistenej dobe v mesiacoch august - september 2018, obžalovaný Ing. X. a

odsúdený JUDr. A. iniciovali stretnutie JUDr. V. a F. A. na terase reštaurácie C. T. v A., na ktoré F. A. priviezol obžalovaný M. na svojom vozidle značky VOLKSWAGEN PASSAT, modrá metalíza tmavá, evidenčné číslo A. XXXMB a tam ho zoznámil s obžalovaným Ing. X., ktorý sa A. predstavil menom Č., a na tomto stretnutí JUDr. V. a Mgr. K. E., námestník na úseku colnej a daňovej kriminality KÚFS oznámili F. A., že predbežné opatrenie na blokáciu majetku spoločnosti A., s.r.o. je možné zrušiť na základe preukázania záväzku spoločnosti voči tretej osobe, s čím F. A. nesúhlasil;

po tomto stretnutí následne v presne nezistenej dobe v mesiacoch august - september 2018 v reštaurácii hotela F. na ul. K. XX v C. obžalovaný Mgr. M. upovedomil F. A., že vec je riešiteľná a odviezol F. A. na stretnutie s obžalovaným Ing. X. do hotela D. E. v V., kde v priestoroch wellness centra v saune obžalovaný Ing. X.W. žiadal od F. A. za vybavenie zrušenia predmetného predbežného opatrenia sumu najmenej 350.000,- €, pričom z takto žiadanej sumy F. A. v presne nezistený deň v mesiaci september 2018 vo vozidle na parkovisku hotela F. v C. v dvoch prípadoch odovzdal obžalovanému Mgr. M. peňažné prostriedky v celkovej sume 200.000,- €, ktoré sa mali rozdeliť v sumách po 50.000,- € medzi obžalovanými Mgr. M.Č. a Ing. X., JUDr. A. A. a JUDr. Ľ. V., avšak po tom ako F. A. dňa 14. novembra 2018 vec oznámil policajtom národnej kriminálnej agentúry Prezídia PZ, expozitúra Bratislava, JUDr. V., ktorý sa o tejto skutočnosti dozvedel od policajného prezidenta, peniaze v ponúkanej sume neprijal, pričom JUDr. A. A. v súvislosti s týmito skutkovými okolnosťami bol odsúdeným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 7T/3/2021 z 27. mája 2021 za zločin prijímania úplatku podľa § 329 odsek 1 Trestného zákona, po uzatvorení dohody o vine a treste s prokurátorom.

Špecializovaný trestný súd právnu kvalifikáciu skutkových záverov ustálených v skutkovej vete tohto rozsudku odôvodnil nasledovne:

Páchateľom trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. môže byť len osoba, ktorá sa podieľa na obstarávaní veci všeobecného záujmu, bez ohľadu na to, či úplatok alebo iná nenáležitá výhoda plynie jemu alebo jeho pričinením tretej osobe.

Prokurátor za skutok, ktorý je predmetom obžaloby, JUDr. Ľ. V. v tejto veci neobžaloval.

V zmysle zásady akcesority účastníctva na trestnom čine podľa § 21 ods. 1 Tr. zák. je trestná zodpovednosť účastníka závislá na trestnej zodpovednosti hlavného (priameho) páchatel'a. Ustanovenie § 21 Tr. zák. podmieňuje trestnosť účastníka tým, že jeho úmyselné konanie musí mať niektorý zo vzťahov uvedených pod písm. a) až d) tohto zákonného ustanovenia (organizátor, návodca, objednávateľ, pomocník) k dokončenému trestnému činu inej osoby alebo k pokusu trestného činu inej osoby. Súd preto nezávisle od toho, či je alebo nie JUDr. V. stíhaný za tento skutok v samostatnom konaní, v rámci posudzovania predbežnej otázky podľa § 7 ods. 1 Tr. por. sa zameriaval na objasnenie, či vykonané dôkazy dávajú spoľahlivý podklad na rozhodnutie, že sa JUDr. V. konkrétnym konaním dopustil dokončeného trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., resp. pokusu tohto trestného činu a či jeho trestnému stíhaniu bráni nejaká procesná prekážka, ktorá však nemá žiadny vzťah k iným obžalovaným osobám. Na základe zistení vyplývajúcich z dôkazov dospel k záveru, že žiadna okolnosť presvedčivo nesvedčí o tom, že by JUDr. V. začal s konaním, ktoré by bezprostredne smerovalo k dokončeniu trestného činu, za ktorý boli Ing. X. a Mgr. M. postavení pred súd.

Z dôvodu, že obžalovaní Ing. X. a Mgr. M. neboli osobami, do pôsobnosti ktorých by priamo patrilo obstarávanie predmetnej veci všeobecného záujmu, súd sa nestotožnil s právnou kvalifikáciou skutku, ktorá je uvedená v obžalobe. Z dôvodu absencie konania hlavného páchatel'a, hoci len v štádiu pokusu predmetného trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., nevyvodil ani trestnú zodpovednosť obžalovaných za účastníctvo na tomto trestnom čine. Pritom mal za spoľahlivo dokázané, že obžalovanými žiadané a prijaté peniaze boli určené i ako úplatok pre JUDr. V., do pôsobnosti ktorého predmetné obstarávanie veci všeobecného záujmu patrilo.

Podľa súčasnej judikatúry prípravným konaním v zmysle § 13 Tr. zák. je také konanie, ktoré zatiaľ vyvoláva len vzdialené nebezpečenstvo, že nastane následok, ktorý je znakom skutkovej podstaty

trestného činu, ktoré ešte nie je bezprostredne namierené proti objektu trestného činu.

Súd dospel k jednoznačnému záveru, že neoprávnená výhoda vo forme žiadaného a poskytnutého úplatku mala vzťah k služobnej činnosti JUDr. V., reálne sa týkala úloh vyplývajúcich z jeho funkcie riaditeľa Kriminálneho úradu finančnej správy. Menovaný mal právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach obchodnej spoločnosti A., s. r. o., ktoré súviseli s podozrením z páchania daňovej trestnej činnosti. Pritom obžalovaní organizovaním stretnutí a vytváraním osobného kontaktu konateľa dotknutého daňového subjektu F. A. s JUDr. V., intervenciou u JUDr. V. v snahe dosiahnuť uspokojenie požiadavky A., žiadaním a prijatím peňazí, ktoré boli určené ako úplatok pre JUDr. V., vytvárali podmienky na spáchanie žalovaného trestného činu, pričom toto konanie nebolo bezprostredne namierené proti objektu trestného činu a bezprostredne nevedlo k následku uvedenému v zákone len preto, že trestná činnosť bola prezradená. Zdroj informácie o tom, že A. vec oznámil, pochádzal z policajného prostredia, keďže o tom mal upovedomiť JUDr. V. priamo policajný prezident. Pritom súd nemal vylúčený priamy úmysel obžalovaných taký následok spôsobiť. Na trestnosť obžalovaných pritom nemalo vplyv, že JUDr. V. nebol o úplatku vopred informovaný.

Týmto konaním obžalovaných bol reálne ohrozený spoločenský záujem na čistote verejného života a obstarávaní vecí všeobecného záujmu spôsobom riadnym, nestranným a v súlade s právnymi predpismi. Pritom žiadna prekážka, pre ktorú nebolo možné bezprostredne vyvolať škodlivý následok na objekte chránenom Trestným zákonom, nebola rozhodná pre posúdenie činu ako prípravy na obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 13 ods. 1 Tr. zák., § 329 ods. 1, ods. 3 Tr. zák.

Súd posúdil konanie obžalovaných v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., ktorého základným predpokladom je spáchanie trestného činu spoločným konaním s úmyslom k tomu smerujúcim. Obžalovaní vykonávali túto protiprávnu činnosť po vzájomnej dohode a za vzájomnej súčinnosti, pričom táto činnosť až ako celok tvorila konanie požadované skutkovou podstatou tohto obzvlášť závažného zločinu. Pritom konali v priamom, vopred uváženom úmysle, vyjadrenom v ustanovení § 15 písm. a) Tr. zák. a boli vedení pohnútkou dosiahnuť výhodu v priamom majetkovom prospechu pre seba a inú osobu. Uvedený motív ako zložka subjektívnej stránky ich konanie iniciovala.

Pojem „v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zaobstarať sebe alebo inému neoprávnený prospech“ zákonodarca vyjadruje pohnútku konania páchatelia. Neoprávnený prospech znamená každé neoprávnené materiálne alebo nemateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel alebo iná osoba nemala právo. Súd žiadosť o poskytnutie úplatku v sume 350.000,- €, viac ako dvojnásobne presahujúcej minimálnu hranicu škody veľkého rozsahu (133.000,- €), považoval za mimoriadne škodlivý počín, majúci pritom na zreteli, že v oblasti výkonu štátnej moci a správy nemožno tolerovať žiadne úplatky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolania obidvoch obžalovaných rozsudkom z 23. marca 2022, sp. zn. 1To/8/2021, výrokom pod bodom I.) podľa § 321 ods.1 písm. d) Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 21. októbra 2021, sp. zn. 4T/6/2021 a na základe § 322 ods.3 Trestného poriadku uznal obžalovaných Ing. W. X. a Mgr. R. M. za vinných z prečinu nepriamej korupcie spolupáchateľstvom podľa § 20, § 336 ods.1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 na tom skutkovom základe, že

po vzájomnej dohode v presne nezistenej dobe od polovice roka 2018 do 14. novembra 2018 v A. a v C. po tom, ako na základe daňovej kontroly u daňového subjektu A., s. r. o., A., IČO: XX XXX XXX, za zdaňovacie obdobie január 2016 až december 2016 Kriminálny úrad finančnej správy 23. júna 2017 pod č. 1086153/2017 vydal rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia, ktorým zablokoval nehnuteľný majetok spoločnosti A., s. r. o., v presne nezistenom čase v letných mesiacoch roku 2018 obžalovaný Mgr. M. na základe žiadosti konateľa tejto obchodnej spoločnosti F.Š. A., ktorý chcel dosiahnuť zrušenie uvedeného predbežného opatrenia, oslovil s touto požiadavkou obžalovaného Ing. X., v tom čase príslušníka Slovenskej informačnej služby, ktorý následne spoločne so svojím nadriadeným JUDr. A. A., v tom čase riaditeľom sekcie vnútornej bezpečnosti Slovenskej informačnej služby, sa stretol v reštaurácii C. T. na ul. A. X v A. s riaditeľom Kriminálneho úradu finančnej správy (ďalej „KÚFS“)

JUDr. Ľ. V., ktorý vydal predmetné predbežné opatrenie, a po objasnení stavu vecí a upovedomení JUDr. V. o tom, že konateľ F. A. má problémy v súvislosti s blokáciou nehnuteľného majetku spoločnosti A., s. r. o., a potreboval by pomôcť, pričom prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie jeho žiadosti, sa dohodli na stretnutí s F. A., a koncom letných mesiacov, v presne nezistenej dobe v mesiacoch august - september 2018, obžalovaný Ing. X. a odsúdený JUDr. A. iniciovali stretnutie JUDr. V. a F. A. na terase reštaurácie C. T. v A., na ktoré F. A. priviezol obžalovaný M. na svojom vozidle značky VOLKSWAGEN PASSAT, modrá metalíza tmavá, evidenčné číslo A. XXXMB a tam ho zoznámil s obžalovaným Ing. X., ktorý sa A. predstavil menom Č., a na tomto stretnutí JUDr. V. a Mgr. K. E., námestník na úseku colnej a daňovej kriminality KÚFS oznámili F. A., že predbežné opatrenie na blokáciu majetku spoločnosti A., s. r. o., je možné zrušiť na základe preukázania záväzku spoločnosti voči tretej osobe, s čím F. A. nesúhlasil;

po tomto stretnutí následne v presne nezistenej dobe v mesiacoch august - september 2018 v reštaurácii hotela F. na ul. K. XX v C. obžalovaný Mgr. M. upovedomil F. A., že vec je riešiteľná a odviezol F. A. na stretnutie s obžalovaným Ing. X. do hotela D. E. v V., kde v priestoroch wellness centra v saune obžalovaný Ing. X. W. žiadal od F. A. za vybavenie zrušenia predmetného predbežného opatrenia sumu najmenej 350.000,- Eur, pričom z takto žiadanej sumy F. A. v presne nezistený deň v septembri 2018 vo vozidle na parkovisku hotela F. v C. v dvoch prípadoch odovzdal obžalovanému Mgr. M. peňažné prostriedky v celkovej sume 200.000,- Eur, ktoré sa mali rozdeliť v sumách po 50.000,- Eur medzi obžalovanými Mgr. M. a Ing. X., JUDr. A. A. a JUDr. Ľ. V., avšak po tom, ako F. A. 14. novembra 2018 vec oznámil policajtom Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, expozitúra Bratislava, JUDr. V., ktorý sa o tejto skutočnosti dozvedel od policajného prezidenta žiadne peniaze neprijal, pričom JUDr. A. A. v súvislosti s týmito skutkovými okolnosťami bol odsúdený rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 7T/3/2021, z 27. mája 2021 za zločin prijímania úplatku podľa § 329 odsek 1 Trestného zákona, po uzatvorení dohody o vine a treste s prokurátorom.

Najvyšší súd ako súd odvolací vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku zaujal odlišné stanovisko:

Zo súdnej praxe vyplýva, že ak páchatel prijme, alebo žiada úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, avšak koná bez súčinnosti verejného činiteľa, dopúšťa sa prečinu nepriamej korupcie podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona. Ak však úplatok prijme, alebo on žiada v súčinnosti s verejným činiteľom a pre neho, dopúšťa sa účastníctva na zločine prijímania úplatku podľa § 21 Trestného zákona k § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (k tomu napr. R32/1987).

K svedkovi JUDr. V., ktorého výpoveď považuje aj najvyšší súd za hodnovernú, je potrebné uviesť, že jeho tvrdeniam nemožno uveriť len sčasti. Ak vypovedal o všetkých okolnostiach pravdivo, tak si treba osvojiť aj to, že v tejto veci išlo o kamarátsku výpomoc a tu neočakával úplatok. Nech je pravdepodobnosť odovzdania časti úplatku akokoľvek vysoká, nemožno ustáliť jednoznačný a nespochybniteľný záver, že by k tomu došlo, ak by A. záležitosť neohlásil.

Poskytovanie odborných rád riadiacim pracovníkom účastníkom daňového konania je nepochybne spoločensky neakceptovateľné, nenapĺňa však znaky korupčného správania.

Najvyšší súd konštatuje, že z vykonaných dôkazov nevyplývala jednoznačná situácia, že by JUDr. V. v akomkoľvek momente prijal, žiadal, alebo si dal sľúbiť úplatok tak, ako to vyplýva z dikcie ustanovenia § 329 Trestného zákona. Rovnako nebolo preukázané, že by osoby obžalovaných Ing. X. a Mgr. M., resp. svedkov JUDr. A. alebo Mgr. E. mu úplatok sľúbili, ponúkli, alebo poskytli tak, ako je to vymedzené v ustanovení § 333 Trestného zákona. V tejto veci teda nie je preukázaná súčinnosť s osobou, ktorá obstarávala vec všeobecného záujmu (JUDr. V.). Súčinnosť totiž predpokladá nielen aktívnu participáciu a osobnú zainteresovanosť osoby obstarávajúcej veci všeobecného záujmu na korupčnom konaní ostatných osôb, ale aj vedomosť o tom, že tieto konajú korupčne. V predmetnej veci práve táto okolnosť nebola preukázaná.

Sám súd prvého stupňa ustálil, že „JUDr. V. finančnú odmenu neočakával, nevedel o úplatku a bol

motivovaný len snahou recipročne vyhovieť žiadosti svojich kamarátov“, „JUDr. V. nebol o úplatku vopred informovaný“. Za takéhoto skutkového stavu potom v žiadnom prípade nemožno hovoriť o tom, že by obžalovaní konali v súčinnosti s JUDr. V., čo je základná hmotnoprávna podmienka na vyvedenie trestnej zodpovednosti voči nim za trestný čin podľa § 329 Trestného zákona. Najvyšší súd už vyššie uviedol, že skutkové závery súdu prvého stupňa považoval za správne, zodpovedajúce stavu veci a vykonanému dokazovaniu, pričom ale Špecializovaný trestný súd tieto nesprávne právne kvalifikoval. Preto najvyšší súd posúdil konanie obžalovaných Ing. W. X. a Mgr. R. M. v súlade s R32/1987 ako nepriamu korupciu podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020.

Dovolací súd v otázke skutkových zistení premietnutých do skutku vo výrokovej časti tohto napadnutého rozsudku považuje za potrebné uviesť, že odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa náležite a správne ustálil skutkový stav a vzhľadom k tomu odvolací súd len poukázal na predmetnú časť písomného odôvodnenia rozsudku, ktorú si v celom rozsahu osvojil. Uvedené konštatovanie je však v rozpore s procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý bez akéhokoľvek doplnenia dokazovania (návrhy na doplnenie dokazovania naopak zamietol) upravil skutkovú vetu tak, že z nej v jeho prvej časti vypustil „a za vzájomnej súčinnosti“ a v druhej časti „peniaze v ponúkanej sume neprijal“ nahradil za „žiadne peniaze neprijal“.

V tejto súvislosti dovolací senát prijal nasledovné právne závery:

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Z ustanovenia § 322 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyplýva preferencia vydania „nového“ rozhodnutia odvolacím súdom (po tomu predchádzajúcom zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti) pred vrátením veci späť súdu prvého stupňa, ku ktorému (výnimočnému) postupu má dôjsť len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom (v súlade s § 326 ods. 5 Trestného poriadku) bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo ak by takéto doplnenie mohlo viesť k iným skutkovým záverom

Pri interpretácii toho, čo je potrebné rozumiť pod ostatne zmieňovanými „inými skutkovými závermi“ (ku ktorým by doplnenie konania odvolacím súdom mohlo viesť) je potrebné vychádzať z ustanovenia § 322 ods. 4 Trestného poriadku, resp. tam uvedených situácií, ktoré zákon (už) nepripúšťa. Konkrétne, že odvolací súd nemôže jednak sám uznať obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bol napadnutým rozsudkom oslobodený, a jednak tiež nemôže sám uznať obžalovaného za vinného z ťažšieho trestného činu, než z akého ho mohol v napadnutom rozsudku uznať za vinného súd prvého stupňa.

Rovnako ani ustanovenie § 322 ods. 3 Trestného poriadku však nemožno vykladať izolovane, ale naopak tiež s prihliadnutím na obmedzenia uvedené v odseku 4, keď pri ich (súčasnom) rešpektovaní platí, že odvolací súd rozhodne (v súlade s ním) vo veci sám rozsudkom, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade správne zisteného skutkového stavu v napadnutom rozsudku (chyba napadnutého rozsudku teda spočíva v niečom inom, napr. „len“ v nesprávnej právnej kvalifikácii), alebo ak bol tento doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom, čo zahŕňa najmä prípady ak: (i) skutkový stav bol síce súdom prvého stupňa správne zistený, avšak neboli vykonané k tomu potrebné podkladové dôkazy; (ii) ak je nevyhnutné (z pohľadu odvolacieho súdu) na podporu inak správne zisteného skutkového stavu vykonať aj ďalšie dôkazy; (iii) ak po doplnení skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa na základe ďalšieho dokazovania vykonaného dovolacím súdom neprichádza do úvahy niektorá zo situácií uvedených § 322 ods. 4 Trestného poriadku; s tým, že pre zmeny v neprospech obvineného zákon

vyžaduje podanie odvolania v jeho neprospech.

Odvolací senát najvyššieho súdu na verejnom zasadnutí senátu konanom 23. marca 2022 však nevykonával žiadne dokazovanie a na základe takto vykonaného verejného zasadnutia rozhodol tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu v celom rozsahu a následne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. za vinných z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2020 na upravenom skutkovom základe.

Podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2020 kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, potrestá sa odňatím slobody na tri až osem rokov.

Objektívnu stránku popisuje zákon ako konanie páchatel'a, ktorý osobne alebo prostredníctvom inej osoby prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok pre seba alebo pre inú osobu, pričom toto konanie musí prebehnúť v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Spáchanie daného trestného činu má tri formy. Prvou formou v odseku 1 je prijatie úplatku a tá predpokladá, že páchatel' trestného činu úplatok skutočne prevzal. Nie je podstatné, či bol úplatok predtým ponúknutý alebo sľúbený. Taktiež nehrá žiadnu úlohu okamžik, kedy osoba úplatok prevzala, či pred, v priebehu alebo až po obstaraní vecí všeobecného záujmu. Druhou formou je žiadanie úplatku, ktoré má znaky aktívneho úplatkárstva, pričom nie je rozhodujúce, či páchatel' o úplatok požiadal výslovne. Je dostačujúce akékoľvek konanie, či prejav, z ktorých je zrejmé, že úplatok chce alebo očakáva. Na trestnosť činu nemá vplyv, či mu bol úplatok na žiadosť poskytnutý alebo sľúbený.

Tretou formou je prisľub úplatku, ktorý by sa dal považovať za fázu prípravy, ale v tejto právnej úprave je považovaný za dokonaný trestný čin, avšak iba v prípade, keď páchatel' ponuku úplatku výslovne neodmietol a mlčky s ňou súhlasil. Nie je podstatné, či bol sľub splnený. Táto forma (rovnako aj prvá) má znaky pasívneho úplatkárstva. Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. a rovnako tak všetky trestné činy korupcie podľa 3. dielu VIII. hlavy Trestného zákona patria medzi tzv. predčasne dokonané trestné činy, kedy sa pre vyhovenie trestnej zodpovednosti nielenže nevyžaduje akékoľvek následné konanie (smerujúce k porušeniu povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie podľa § 328 Tr. zák., k obstaraniu vecí všeobecného záujmu podľa § 329 Tr. zák., k výkonu úradných povinností a funkcie podľa § 330 Tr. zák., k pôsobeniu na iného podľa § 336 Tr. zák., k ne/využitiu volebného práva podľa § 336a Tr. zák., k ovplyvneniu priebehu (výsledku súťaže podľa § 336b Tr. zák., pozn.), ale za trestné sa okrem samotného prijatia úplatku, považuje už to, že on páchatel' požiadal alebo si ho nechal sľúbiť.

Naviac pre naplnenie znakov skutkovej podstaty prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. postačuje už to, že obvinený úplatok v súvislosti s obstaraním vecí všeobecného záujmu prijal (on požiadal alebo si ho nechal sľúbiť, pozn.) a je pritom nerozhodné, či v intenciách takto prijatého úplatku (jeho žiadosti alebo prijatého sľubu, pozn.) aj následne konal, teda či podplácajúcemu v konečnom dôsledku vyhovel alebo nie.

Vychádzajúc z vyššie uvedených právnych záverov dovolací súd dospel k záveru, že skutok tak, ako bol ustálený v napadnutom rozsudku napriek tomu, že odvolací súd ho čiastočne upravil, naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., keďže obvinení v podstate po vzájomnej dohode na základe žiadosti konateľ'a spoločnosti A. s.r.o., ktorá mala zablokovaný nehnuteľný majetok, za asistencie s už odsúdeným JUDr. A. A. vytvorili podmienky na stretnutie s JUDr. Ľ. V., ktorý ako riaditeľ Kriminálneho úradu finančnej správy (ďalej len KÚFS) predmetné predbežné opatrenie vydal (obstarával vec všeobecného záujmu) s cieľom jeho zrušenia s tým, že konateľ spoločnosti A. s.r.o. prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie jeho žiadosti, pričom tieto okolnosti na stretnutí prezentoval práve obvinený Ing. W. X. v prítomnosti odsúdeného JUDr. A. A. a JUDr. Ľ. V., čo viedlo k dohode na stretnutí so samotným konateľom obchodnej spoločnosti A., ktoré sa aj zrealizovalo. Takýto záver len zvyrazňuje druhú časť ustáleného skutku, podľa ktorej konateľ A. s.r.o. za vybavenie

zrušenia predmetného predbežného opatrenia odovzdal obvinenému Mgr. R. M. sumu 200.000,-Eur, ktorá sa mala rozdeliť po 50.000,-Eur pre obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M., už odsúdeného JUDr. A. A. a riaditeľa KÚFS JUDr. Ľ. V., pričom JUDr. A. A. bol pre tento skutok po uzatvorení dohody o vine a treste už odsúdený rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 27. mája 2021, sp. zn. 7T 3/2021 pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods.1 Tr. zák.

Vzhľadom na to, že ide o tzv. predčasne dokonaný trestný čin, je z pohľadu právnej kvalifikácie trestného činu prijímania úplatku irelevantné, že riaditeľ KÚFS žiadne peniaze neprijal, keďže s príslubom finančnej odmeny bol vopred uzrozmeneý, ako to vyplýva z ustálenej skutkovej vety. Rovnako je irelevantné, či riaditeľ KÚFS v intenciách prijatého sľubu aj následne konal, teda či podplácajúcemu v konečnom dôsledku vyhovel alebo nie.

Záver odvolacieho súdu, že „sám súd prvého stupňa ustálil, že „JUDr. V. finančnú odmenu neočakával, nevedel o úplatku a bol motivovaný len snahou recipročne vyhovieť žiadosti svojich kamarátov“, „JUDr. V. nebol o úplatku vopred informovaný“, podľa dovolacieho súdu nezodpovedá zneniu skutkovej vety tak ako bola v napadnutom rozsudku ustálená, navyše popis miery účasti jednotlivých osôb na ustálenom skutku svedčí o vzájomnej kooperácii a koordinácii bez ohľadu na to, že odvolací súd zo skutkovej vety vypustil slovné spojenie „a za vzájomnej súčinnosti“.

Z opisu subjektívnych a objektívnych znakov konania obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M. a ostatných osôb (odsúdeného JUDr. A. A. a JUDr. Ľ. V.) ustálených v skutkovej vete napadnutého rozsudku nie je možné vyvodiť záver, že obvinení prijali úplatok preto, že budú vplývať na inú osobu, pričom by jednali bez jej súčinnosti (R 32/1987). Okolnosť, že odvolací súd zo skutkovej vety napadnutého rozsudku vypustil „a za vzájomnej súčinnosti“ je z tohto pohľadu irelevantná, keďže z opisu konania obvinených vyplýva opak, a to že konali „po vzájomnej dohode s touto osobou v podstate ako sprostredkovatelia“, čo rezultuje práve zo skutkovej vety napadnutého rozsudku.

Zo skutkovej vety rovnako vyplýva, že úplatok bol žiadaný - sľúbený, resp. prijatý -poskytnutý nie iba za vyvinutie vplyvu na vec obstarávajúcu osobu (riaditeľa KÚFS JUDr. Ľ. V.), ale za samotné obstaranie veci, t. j. zrušenie predbežného opatrenia vytvárajúceho blokáciu nehnuteľného majetku, a teda že úplatok bol určený aj tejto veci obstarávajúcej osobe. Preukazuje to evidentne skutkové zistenie premietnuté do skutkovej vety napadnutého rozsudku, a to že obvinenými Ing. W.Z.C. X. a Mgr. R. M. vyžiadané a prevzaté peňažné prostriedky v celkovej sume 200.000,- Eur sa mali rozdeliť v sumách po 50.000,- Eur medzi osoby obvinených, už odsúdeného JUDr. A. A. a riaditeľa KÚFS JUDr. Ľ. V..

Dovolací súd teda striktne vychádzal len z formulácie skutku, pričom subjektívnu stránku, ktorá predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, mohol hodnotiť len sprostredkovane - na základe toho, ako sa navonok prejavovala v jeho konaní, ktorého popis je obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 3/2011). Z konania obvinených, ako je ustálené v skutku napadnutého rozsudku, nič nenasvedčuje tomu, že by u nich absentovala skutočná vôľa žiadať a následne prijať úplatok v súvislosti so zrušením neodkladného opatrenia, pričom osoba obstarávajúca vec všeobecného záujmu bola s tým uzrozmeneá, o čom svedčia ich v skutkovej vete opísané následné spoločné aktivity v podobe stretnutia priamo s konateľom obchodnej spoločnosti, ktorý predtým prisľúbil finančnú odmenu za kladné vybavenie svojej žiadosti a ktorá sa nakoniec aj zrealizovala v podobe, ktorá zodpovedala miere účasti jednotlivých osôb na „vybavení tejto žiadosti“. V posudzovanom prípade podľa ustálenej skutkovej vety poskytovateľ aj prijímateľ úplatku na základe vzájomnej komunikácie teda vedeli, čo je, resp. má byť (ako to bolo popísané) „v hre“ skutočne alebo domnele smerujúcej k právne nedovolenému postupu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd potom dospel k záveru, že obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. sa konaním ustáleným v skutkovej vete napadnutého rozsudku mali dopustiť trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. a nie nepriamej korupcie podľa § 336 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2020.

Pokiaľ ide o otázku, či sa obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. predmetného trestného činu mali dopustiť ako spolupáchatelia (všeobecný subjekt), alebo ako účastníci (špeciálny subjekt) dovolací súd poukazuje na rozhodnutie publikované pod č.32/87, ktoré súdnou praxou nebolo doposiaľ prekonané (vo väzobných rozhodnutiach uvádzaných prokurátorom sa primárne riešila rovnako skôr otázka, či ide o prijímanie úplatku alebo nepriamu korupciu) a z ktorého treba odvodiť, že páchatelom tohto trestného činu môže byť len osoba, ktorá sa podieľa na obstarávaní veci všeobecného záujmu, keďže iná osoba (ktorá veci všeobecného záujmu neobstaráva) môže byť stíhaná len ako účastník na tomto trestnom čine.

V tejto otázke sa dovolací senát nestotožnil s právnym názorom uvedeným v uznesení Najvyššieho súdu z 13. februára 2020, sp. zn. 2 Tost 3/2020, pokiaľ tento konštatoval, že trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. sa môže dopustiť aj všeobecný subjekt, pretože v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, čiže takmer všetkého mimo sféry obstarávania osobných vecí, môže ktokoľvek alebo pre seba alebo pre iného prijať, dať si sľúbiť alebo žiadať plnenie, na ktoré inak neexistuje právny nárok. Až § 329 ods. 2 Tr. zák. stanovuje, že ak sa takéhoto konania dopustí špeciálny subjekt - verejný činiteľ, ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu vo vzťahu k § 329 ods. 1 Trestného zákona. Podľa názoru dovolacieho súdu práve uvedený zákonný znak uvedený v kvalifikovanej skutkovej podstate bráni tomu, aby sa konania uvedeného v základnej skutkovej podstate mohol dopustiť aj všeobecný subjekt, nakoľko v takom prípade pri spoločnom konaní viacerých osôb by už muselo ísť o spolupáchateľstvo podľa § 20 Tr. zák., čo je však vylúčené aj pri kvalifikovanej skutkovej podstate, pokiaľ jedným z týchto spoločne konajúcich osôb je verejný činiteľ.

Vychádzajúc z právnych viet uvedeného rozhodnutia a z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd mal za to, že obvinení Ing. W. X. a Mgr. R. M. sa na skutkovom základe ustálenom v napadnutom rozsudku mali dopustiť trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. vo forme účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. b) (návod v jeho prvej časti) a písm. c) (pomoc v jeho druhej časti) Tr. zák. účinného do 31. decembra 2020. V tejto súvislosti však treba dodať, že pokiaľ sa účastník podieľal na trestnom čine konaním, ktoré má znaky niekoľkých foriem účastníctva, postačuje ho postihnúť iba jedenkrát, a to pre najzávažnejšiu formu účastníctva v poradí - organizátor, návodca, objednávateľ, pomocník.

Z týchto dôvodov dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 319, § 321 ods. 1 písm. d), § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 20, § 336 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2020 v prospech obvinených Ing. W. X. a Mgr. R. M., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. najvyššiemu súdu ako súdu odvolaciemu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.